

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES op eigen initiatief (BRUGEL- ADVIES-20230425-365)

betreffende het openbaar onderzoek in verband met het
Waterbeheerplan 2022-2027

Opgesteld op basis van de Kaderordonnantie Water (2006)

25/04/2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	3
2	Inleiding.....	3
3	Analyse.....	4
3.1	Algemene opmerkingen.....	4
3.2	Opmerkingen met betrekking tot pijler 4.....	5
3.3	Aanvullende opmerkingen	8
4	Conclusies.....	12

I Juridische grondslag

In artikel 64/1 van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid (hierna de "Kaderordonnantie Water") is het volgende vastgelegd:

"... BRUGEL is bekleed met een opdracht tot verlening van advies en expertise aan de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke watersector, enerzijds, en met een algemene opdracht voor toezicht en controle in het kader van zijn bevoegdheid van toezichthouder op de waterprijs met toepassing van deze ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten, anderzijds."

In dat kader is Brugel belast met volgende opdrachten:

1° het geven van gemotiveerde adviezen of beslissingen in het kader van haar bevoegdheden voor toezicht op de waterprijs en het indienen van voorstellen in de gevallen zoals bepaald door huidige ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten;

2° op vraag van de Regering of van de Minister belast met het Waterbeleid, het uitvoeren van onderzoeken en studies in verband met de watersector in het kader van haar bevoegdheid van toezichthouder op de waterprijs;

..."

Bovendien heeft BRUGEL op 01/04/2022 een brief ontvangen van de minister bevoegd voor het water- en energiebeleid waarin hij aan BRUGEL vraagt om een advies te verlenen over het ontwerp van Waterbeheerplan 2022-2027 dat de regering op 31/03/2022 in eerste lezing heeft aangenomen. In zijn advies van 03/05/2022 behield BRUGEL zich het recht voor te reageren op het openbaar onderzoek in verband met het Waterbeheerplan (WBP). Dit advies is dus opgemaakt op initiatief van BRUGEL.

2 Inleiding

Volgens de Kaderordonnantie Water organiseert het Waterbeheerplan (WBP) de uitdagingen op het vlak van het waterbeheer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op geïntegreerde wijze. Het plan bevat in zijn hoofdstuk 6 het maatregelenprogramma dat de projecten en investeringen omvat die nodig zijn om de doelstellingen van de pijlers van het WBP te bereiken. Er worden verschillende soorten maatregelen in overweging genomen om de doelstellingen te bereiken, zoals bewustmakingsacties, de ontwikkeling van instrumenten, de wijziging van het regelgevingskader, het opzetten van studies, de heroriëntering van terugkerende acties, de verwezenlijking van investeringen ...

BRUGEL publiceerde eerder al, op 5 mei 2022, een advies over het ontwerp van WBP dat in eerste lezing was aangenomen (hierna het "advies 2022"). In dit advies richtte BRUGEL zijn analyse op pijler 4 van het maatregelenprogramma met als titel: *Het beginsel van de kostenterugwinning van waterdiensten toepassen met behoud van een maatschappelijke betaalbare waterprijs*. Het is immers voornamelijk binnen deze pijler dat we de maatregelen terugvinden die een impact hebben op BRUGEL en op de uitvoering van zijn opdrachten in de watersector.

In hetzelfde advies van 2022 behield BRUGEL zich echter het recht voor een gedetailleerd advies te verlenen tijdens de fase van openbare raadpleging. Bijgevolg wordt de draagwijdte van dit advies uitgebreid tot de maatregelen die in andere pijlers zijn opgenomen.

Het huidige advies bevat algemene opmerkingen (geldig voor meerdere maatregelen), opmerkingen over specifieke maatregelen van pijler 4 en, tot slot, opmerkingen over de maatregelen binnen de andere pijlers. Het is belangrijk te benadrukken dat BRUGEL van Leefmilieu Brussel (LB) niet de vraag heeft gekregen om zijn opmerkingen in zijn advies 2022 nader toe te lichten en kennis heeft genomen van het huidige ontwerp van WBP tijdens het openbaar onderzoek. De analyse van de eerste twee types opmerkingen behelst dus voornamelijk een vergelijking tussen enerzijds de aan dit ontwerp van WBP aangebrachte wijzigingen en anderzijds de opmerkingen die BRUGEL eerder al formuleerde. Met sommige voorstellen tot wijziging is er rekening gehouden, met andere niet, zonder nadere uitleg vanwege LB. BRUGEL herhaalt bijgevolg de opmerkingen die het heeft geformuleerd in het advies 2022 en die niet werden opgenomen in het ontwerp van WBP dat het voorwerp heeft uitgemaakt van het openbaar onderzoek.

3 Analyse

3.1 Algemene opmerkingen

In zijn advies van 2022 had BRUGEL zogenaamde algemene opmerkingen geformuleerd die betrekking hadden op meerdere maatregelen, met het oog op een betere opvolging van de sector en meer overleg tussen BRUGEL en LB.

Na analyse van de huidige versie van het WBP blijkt dat er slechts weinig wijzigingen zijn doorgevoerd die gaan in de zin van de algemene opmerkingen die BRUGEL had geformuleerd. Daarom herhaalt BRUGEL hier dezelfde algemene opmerkingen:

- **Impact op de investeringsplannen:** Het maatregelenprogramma omvat alle projecten en investeringen die nodig zijn om de doelstellingen van de pijlers van het WBP te bereiken. De Kaderordonnantie Water bepaalt dat LB advies uitbrengt over de investeringsplannen van de operatoren ten opzichte van het Brussels Waterbeheerplan. De investeringen die in het maatregelenprogramma zullen worden opgenomen, moeten dus binnen een termijn van 6 jaar worden gerealiseerd. Volgens de Kaderordonnantie Water en de tariefmethodologieën zullen de door de regering goedgekeurde investeringen, na advies van LB, automatisch worden gedekt door de tarieven.

De ontwerpen van de investeringsplannen van de operatoren worden bepaald door de investeringen die worden opgelegd door een regelgevingstekst (vereist door de ordonnantie of het WBP of de algemene verkoopvoorwaarden ...), de vragen vanwege derden (bv. aansluitingsaanvragen) alsook de eisen in verband met de kwaliteit van de dienstverlening aan de watergebruikers (die ruim moet worden opgevat, bijvoorbeeld via de 45 diensten die zijn geïdentificeerd door de audit van BRUGEL). Er is dus reden om erop toe te zien dat sommige door de operatoren gerealiseerde investeringen duidelijk in verband kunnen worden gebracht met de doelstellingen van de in het WBP opgenomen maatregelen, meer bepaald door een betere overeenstemming tussen het ontwerp van de investeringsplannen en het WBP.

In dit verband wijst BRUGEL de regering er ook op dat het opportuun is om duidelijk te maken welke types van kosten worden gedekt door de geraamde budgetten (operationele kosten / investeringen, uitbreiding/vernieuwing). Het zou nuttig zijn ze in verband te brengen met de gedekte maatregel, zoals dit momenteel het geval is, maar ook met de actor/operator inzake water. In de huidige situatie is het niet altijd duidelijk of de acties van de operatoren zullen leiden tot investeringen die al (gedeeltelijk) in de meerjareninvesteringsplannen zijn opgenomen en of er sprake is van extra operationele kosten dan wel om een heroriëntering van de middelen waarin de strategische plannen van de operatoren voorzien (en die door de tarieven worden gedekt).

Dit moet het voor LB en BRUGEL gemakkelijker maken om toezicht te houden op de investeringen, de operationele kosten en de innoverende projecten van de wateroperatoren die bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen die in het WBP zijn opgenomen.

- **Impact op de algemene voorwaarden van Vivaqua:** Sommige maatregelen zouden een weerslag kunnen hebben op de inhoud van de algemene voorwaarden van Vivaqua. BRUGEL wenst dan ook op de hoogte te worden gehouden van de vorderingen die worden gemaakt met de maatregelen die een impact kunnen hebben op de inhoud van de algemene voorwaarden, teneinde te kunnen anticiperen op aanpassingen ervan.
- **Impact op de tariefmethodologieën:** Sommige maatregelen zullen een aanpassing van de tariefmethodologieën vereisen. De aanpassing van de tariefmethodologie vergt echter een voorbereidingstijd van meerdere maanden. Daarom zullen, volgens de huidige voorlopige kalender van de maatregelen, de potentiële aanpassingen van de tariefmethodologieën als gevolg van bepaalde maatregelen van het WBP er komen tijdens de volgende tariefperiode die in 2027 van start zal gaan.

3.2 Opmerkingen met betrekking tot pijler 4

Maatregel M 4.1: De facturatiwijze van de kostprijs voor de saneringsdienst bij bedrijven evalueren.

BRUGEL is voorstander van de oprichting van een werkgroep zoals vermeld in de fasen 4.1.3 en 4.1.4, en wil daar graag deel van uitmaken.

Maatregel 4.2: Berekening van het aandeel in de waterprijsstelling gekoppeld aan de zuivering van stedelijk afvalwater op basis van de werkelijk geloosde hoeveelheden water.

De opname van deze maatregel in het WBP zou aan BRUGEL een richtsnoer kunnen bieden met betrekking tot de richting die de regering uitgaat om de tarieven op zodanige wijze aan te passen dat het principe "de vervuiler betaalt" zo goed mogelijk in acht wordt genomen voor de zuivering van de component "regenwater" van het stedelijk afvalwater. Er zal echter een wijziging van de regelgeving nodig zijn om de tariefmethodologie op deze manier te kunnen aanpassen. Volgens de huidige voorlopige kalender zou het nieuwe mechanisme kunnen worden toegepast voor de volgende tariefperiode, i.e. in 2027.

Maatregel 4.3: De milieukosten en de kosten van de hulpbronnen voor diensten beoordelen in verband met watergebruik, en de mogelijkheid van hun verrekening in de waterprijs onderzoeken.

BRUGEL is voorstander van de oprichting van een werkgroep met de operatoren en LB, zoals beoogd in het kader van de voorbereidende werkzaamheden, en stelt zich beschikbaar om daar deel van uit te maken.

Maatregel 4.4: Zorgen voor de naleving van het principe van de kostenterugwinning voor waterdiensten, en tegelijk de tarieven sociaal toegankelijk houden.

In zijn advies 2022 vroeg BRUGEL om toelichting teneinde te verifiëren dat deze maatregel niet in tegenspraak was met de KOW en de aan BRUGEL toevertrouwde opdracht van controle van de waterprijs. BRUGEL wijst op positieve wijze op het feit dat er elementen ter verduidelijking zijn gegeven, terwijl LB verklaart dat zijn actie betrekking heeft op de verslaggeving aan de Europese instanties.

BRUGEL wenst echter te benadrukken dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen het beginsel van kostenterugwinning en het beginsel van maatschappelijk betaalbare tarieven. Stap 4.4.1 strekt ertoe de opdracht van tariefcontrole te beschrijven waarmee BRUGEL krachtens de KOW is belast, maar verstrekt ook bijkomende elementen. **Het is immers niet de taak van BRUGEL om erop toe te zien dat de tarieven maatschappelijk betaalbaar zijn. Dit behoort tot de bevoegdheid van de regering en zij voorziet daarvoor, zoals momenteel het geval is, in sociale maatregelen.**

BRUGEL kan de informatie inzake tariefsaldo doorsturen (stap 4.4.2) maar twijfelt eraan dat het gebruik ervan gepast is in het kader van de genoemde rapportering. Teneinde het werk van LB te vergemakkelijken toont BRUGEL zich beschikbaar om een specifiek tabblad te creëren in de tariefrapportering ex post, op verzoek van LB, met de relevante informatie waarover deze organisatie beschikt.

Stap 4.4.4 komt slechts ten dele tegemoet aan de opmerking van BRUGEL in zijn advies 2022 om een nieuwe maatregel (M4.9) op te nemen die erop gericht is de Kaderordonnantie Water aan te passen teneinde de controle op de kwaliteit van de dienstverlening aan de watergebruikers te versterken. Stap 4.4.4 verbindt BRUGEL immers met de controle op de kwaliteit van de dienstverlening zonder echter te voorzien in een wijziging van de KOW, die nochtans noodzakelijk is.

Maatregel 4.5: De invoering van sociale maatregelen in de strijd tegen waterarmoede evalueren In zijn advies van 2022 bood BRUGEL zich als vrijwilliger aan om de enige piloot te zijn, gezien zijn sociale en financiële deskundigheid, van de fase "*consolidatie en analyse van de indicatoren en uitwerking van een reporting met als doel de acties van de regering te sturen*". In de huidige versie van het WBP stelt BRUGEL vast dat het wordt genoemd als copiloot van de eerste fase ("*Indicatoren ontwikkelen die de "WA-boordtabel" vormen die toelaat de WA in het BHG op te volgen*") binnen de werkgroep "waterarmoede". De toewijzing van de rol van piloot van de maatregel aan LB beantwoordt aan het besluit "sociale maatregelen" (juni 2022). De administratie zal dus het beleid evalueren dat haar bevoegde minister voert. BRUGEL is echter van mening dat een optimale controle van deze opdracht moet worden toevertrouwd aan een regulator die in volledige onafhankelijkheid en transparantie kan handelen.

Bijgevolg is BRUGEL van mening dat het gaat om een oriëntering vanwege de regering naar een beperkte betrokkenheid van BRUGEL bij het toezicht op de sociale maatregelen. Nochtans wordt er regelmatig een beroep gedaan op BRUGEL wegens zijn expertise met betrekking tot sociale maatregelen, waardoor de positionering van de regering moeilijk te begrijpen valt. BRUGEL vraagt dus aan de regering om de verwachtingen betreffende de adviesrol van BRUGEL met betrekking tot de evaluatie van de sociale maatregelen in het BHG nader te omschrijven.

Maatregel 4.6: Het gebruiksmechanisme van het Sociaal Waterfonds evalueren en aanpassen.

In zijn advies van 2022 verklaarde BRUGEL beschikbaar te zijn om deze opdracht van controle van het Sociaal Waterfonds op zich te nemen. In de huidige versie van het WBP is BRUGEL nu de piloot van deze maatregel. BRUGEL vestigt dus op positieve wijze de aandacht op deze wijziging waarmee gevolg wordt gegeven aan zijn advies van 2022. Deze nieuwe benadering laat toe een evaluatie in volledige onpartijdigheid en transparantie te maken.

Deze controleopdracht is niet in tegenspraak met de KOW en ook niet met het besluit van 1 juni 2022 houdende de uitvoering van een aantal sociale maatregelen waarin is voorzien in de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid, die niet voorzien in een controle op het gebruik van het sociaal waterfonds. Gelet echter op het belang van de toevertrouwde opdracht zou het juridisch gezien stabiel zijn om deze opdracht op te nemen in een besluit van de regering of in de KOW.

Er moet ook worden verduidelijkt wat er wordt bedoeld met "evalueren". De opdracht zou kunnen worden gesplitst in twee afzonderlijke fasen:

1/ Moet BRUGEL de uitgaven OCMW per OCMW controleren? Een dergelijke controle vereist dat de regulator bij machte is om de informatie rechtstreeks te verzamelen bij de OCMW's. Voorafgaand aan deze actie is er reden, met als doel een nauwkeurig en onpartijdig jaarverslag op te stellen, te voorzien in een rapportering van de gegevens ter attentie van de OCMW's.

2/ Zou BRUGEL de opdracht hebben de bedragen van het sociaal fonds aan te passen aan de sociale werkelijkheid van elk OCMW, op basis van de gegevens die de OCMW's toesturen en met betrekking tot de uitvoering van de beschikbare bedragen (aantal aanvragen / bedrag en voorwerp van deze interventies)?

Bovendien is, voorafgaand aan de uitvoering van deze opdracht, een begrip van de mechanismen voor gebruik van dit fonds door de OCMW's onmisbaar.

De fasen van deze maatregel die momenteel zijn opgenomen in het ontwerp van WBP, werden niet met BRUGEL besproken voor of na de toewijzing van de rol van piloot. De globale en concrete verwachtingen betreffende deze maatregel zijn volgens BRUGEL niet duidelijk.

Bovendien blijkt de studie van stand van zaken betreffende de werking van het Sociaal Waterfonds (begroot voor 30 k€), gepland voor 2022, niet te zijn opgenomen in de stappen.

Bijgevolg vraagt BRUGEL aan de regering, ter aanvulling van de opmerking betreffende maatregel 4.5, nader te bepalen wat haar verwachtingen zijn ten aanzien van de rol van BRUGEL in het kader van deze opdracht.

Na ontvangst van de oriëntering van de regering vraagt BRUGEL om te voorzien in een bespreking met LB over de aanpassing van de stappen die momenteel in het WBP zijn opgenomen, alvorens dit plan wordt aangenomen.

3.3 Aanvullende opmerkingen

Stap 1.12.3 De impact van de implementatie van de voorgestelde oplossingen op het energieverbruik, de waterprijs en de milieu-impact evalueren (in maatregel 1.12 Het zuiveringsrendement van de collectieve zuiveringsstations verbeteren)

We herinneren er nog even aan dat de investeringen die vereist zijn om de zuiveringsrendementen te bereiken die het wetgevend kader oplegt en die de regering heeft goedgekeurd, door het watertarief zullen worden gedekt.

Een deel van deze kosten zou kunnen worden ingedeeld als milieukosten in functie van de keuzes die worden gemaakt in het kader van maatregel 4.3 *"De milieukosten en de kosten van de hulpbronnen van de waterdiensten evalueren en de mogelijkheid om ze op te nemen in de waterprijs onderzoeken"*. Daar deze twee maatregelen met elkaar verbonden zijn en BRUGEL een belanghebbende is van maatregel 4.3, vraagt BRUGEL om op de hoogte te worden gehouden van de voortgang van stap 1.12.3 in het kader van de werkgroep met de wateroperatoren en LB.

Bovendien voorziet de voorlopige kalender in de uitvoering van deze stap in 2023 terwijl, voor zover wij hebben begrepen, het beter zou zijn dat de impactstudie wordt gevoerd tijdens of na afloop van stap 4.3.3 *"Een kosten-batenanalyse uitvoeren om de prioriteit te bepalen van de infrastructures of de maatregelen die nog moeten worden geïmplementeerd om de impact op het milieu te voorkomen/verminderen en de kwaliteit van de waterlichamen positief te beïnvloeden"*, die in 2024 is gepland.

Maatregel 1.22 Het netwerk voor continue kwalitatieve en kwantitatieve monitoring Flowbru tot stand brengen en ontwikkelen

We herinneren eraan dat de activiteit in verband met het netwerk Flowbru voor metingen op afstand wordt beschouwd als een activiteit die rechtstreeks wordt gereguleerd. Het tariefvoorstel van Hydria bevat geen specifieke investeringen in het netwerk Flowbru vanaf 2022, enkel exploitatiekosten (beheersbare kosten). Hydria zal de weerslag van het WBP moeten onderzoeken ten opzichte van de bedragen die deze operator in zijn tariefvoorstel heeft opgenomen.

Stap 2.3.4 De renovatiewerken aan het rioleringsnet uitvoeren (met 0,8 tot 1,1%/jaar) door erop te letten de blootstelling van omwonenden, aan overlast veroorzaakt door de bouwplaats, te beperken door hun strakke planning, de risico's van vervuiling veroorzaakt door de werken te verminderen en goede werfpraktijken te hanteren met betrekking tot de overdracht van verontreinigende stoffen

De recente aanpassingen van het watertarief, die BRUGEL in maart 2023 heeft goedgekeurd, zijn gebaseerd op de investeringen in het plan 2021-2026 van Vivaqua. Dit plan voorzag in een gemiddeld hernieuwingsdoel van 1,06% voor de periode 2022-2026. BRUGEL is dan ook verbaasd over de bijzonder lage vork van hernieuwingspercentage in het WBP, die is overgenomen van het renovatiedoel in het MIP 2019-2024.

Onverminderd de opdracht van LB inzake analyse van de MIP's van de operatoren en van adviesverlening aan de regering, zal BRUGEL bijzondere aandacht besteden aan het verschil in investeringsbedrag tussen wat was opgenomen in het geactualiseerde tariefvoorstel (december 2022) van Vivaqua en de investeringskosten die zijn gemaakt op het einde van de reguleringsperiode, met inbegrip van die welke betrekking hebben op de hernieuwing van het zuiveringsnet.

Maatregel 5.2 Financieringsbronnen vaststellen voor de realisatie en het onderhoud van voorzieningen voor geïntegreerd regenwaterbeheer.

BRUGEL gaat akkoord met de in deze maatregel vastgestelde doelstellingen. BRUGEL is bereid deel te nemen aan de besprekingen over de uitvoering van deze maatregel, inzonderheid wat betreft de maatregelen die in voorkomend geval een impact hebben op de volgende tariefmethodologieën (die in 2027 van start zullen gaan).

Maatregel 5.11 Voortzetting van het meerjarenprogramma voor de aanleg van stormbekkens, rekening houdend met toekomstige stedenbouwkundige ontwikkelingen, met inbegrip van de ontwikkelingen en studies in het kader van GRWB

BRUGEL wijst erop dat het belangrijk is een stabiele langetermijnvisie te hebben van de te realiseren investeringen. Een dergelijke visie laat toe de financieringsmaatregelen (tarieven, subsidies ...) op optimale wijze te kalibreren. De voorgestelde bedragen voor investeringen in stormbekkens zijn immers verre van verwaarloosbaar. Het feit deze investeringen al dan niet uit te voeren en/of het feit ze met meerdere jaren uit te stellen, brengt (brengen) problemen mee wat betreft de financiering en de beheersing van de kosten.

Op basis van alle maatregelen die het voorwerp uitmaken van pijler 5 blijkt dat maatregel 5.11 met betrekking tot de stormbekkens niet optimaal is in het licht van de toekomstige uitdagingen, als gevolg van enkele opvallende elementen:

- De nieuwe stormbekkens worden gedimensioneerd om het voorkomen van overstromingen te beperken tot eenmaal om de 20 jaar indien er voldoende informatie beschikbaar is over de waarschijnlijke ontwikkeling van het GRWB op middellange termijn, zonder echter te voorzien in de verplichting om rekening te houden met de gevolgen van de klimaatverandering op extreme regenval.
- De terugwintijd voor referentieregen voor de nieuwe stormbekkens bedraagt slechts 10 jaar, op basis van de huidige stedenbouwkundige ontwikkeling, indien de informatie niet beschikbaar is.
- De metingen van nullozing op het perceel zoals opgelegd in het kader van een milieuvergunning zijn gedimensioneerd op basis van honderdjarige regenval, enkel op het niveau van het perceel.
- De installatie van private stormbekkens (i.e. op het perceel), bij afwijking van de eisen van het GRWB, heeft als doel het doel dat is opgenomen in maatregel 5.7, i.e. beperking van het onder druk plaatsen van het net stroomafwaarts als gevolg van het afvloeien veroorzaakt door een nieuwe ondoorlaatbare oppervlakte. Het lekdebiet is dus een functie van de plaatselijke capaciteit van het ontvangend net/milieu.

BRUGEL stelt dus vast dat de capaciteitsbehoefte van het zuiveringsnet om het hoofd te bieden aan de impact van de klimaatverandering en de toename van de verharding van de bodems niet gekend zullen zijn op de einddatum van dit WBP, wegens het ontbreken van een geharmoniseerd niveau van risicobeheersing op het niveau van het Gewest. De projecten voor de aanleg van stormbekkens zullen worden ontwikkeld op basis van de huidige plaatselijke behoeften met variabele referentieregelingen en een capaciteit die nauwelijks is aangepast aan de middellange / lange termijn (bv. 50-70 jaar). Deze situatie geeft aanleiding tot een niet-geïntegreerde ontwikkeling tussen stormbekkens en de maatregelen per perceel, wat leidt tot meerkosten voor de gebruiker.

Nochtans zou maatregel 5.6.8 "De gewestelijke kaart van de ondoorlatendheid van de bodem bijwerken" een goede eerste stap kunnen zijn in de vaststelling, door de wateroperatoren, van de capaciteitsbehoefte van het zuiveringsnet om het hoofd te bieden aan de klimaatveranderingen en de toenemende bodemverharding. BRUGEL betreurt het ontbreken van een specifieke maatregel met het oog op het uitwerken van een geïntegreerde prognose op lange termijn (verder dan de einddatum van dit WBP) van de nood aan investering in het zuiveringsnet, meer bepaald wat betreft de stormbekkens.

Maatregel 5.14 Een cel "advies" in verband met overstromingen opzetten (onder leiding van Vivaqua)

BRUGEL ondersteunt het idee van het verstrekken van technisch advies aan de inwoners van wie de woning vaak wordt getroffen door overstromingen door het gebrek aan dichtheid van het afvoersysteem voor afvalwater tot op het niveau van de openbare weg. Vivaqua moet een evaluatie maken van de kosten voor het opzetten van deze cel. In overleg met Vivaqua zal BRUGEL de gegrondheid van de financiering van deze maatregel via de tarieven beoordelen. Algemeen is BRUGEL van mening dat deze activiteit zou kunnen worden uitbesteed en bijgevolg (ten dele) door een derde zou kunnen worden uitgevoerd.

Stap 7.3.5 Watergebruikers in staat stellen een "wateraudit" van hun installaties te laten uitvoeren (onder leiding van Vivaqua)

BRUGEL zal de gegrondheid van de financiering van deze maatregel via de tarieven beoordelen. Algemeen is BRUGEL van mening dat deze activiteit zou kunnen worden uitbesteed en bijgevolg (ten dele) door een derde zou kunnen worden uitgevoerd.

M.7.6 Water afkomstig van grondwaterverlagingen bij civieltechnische werkzaamheden reglementeren en valoriseren

De KOW bepaalt wat volgt: "Iedere zelfproducent van water of elke gebruiker van tweedecircuitwater neemt, met het oog op het behoud van de waterkwaliteit, de sanering van het afvalwater waar volgens het volume water dat hij zelf geproduceerd heeft in het Gewest of het volume tweedecircuitwater dat hem bezorgd werd. Hij wordt geacht voor voormeld volumes een beroep te doen op de diensten die instaan voor de openbare afvalwatersanering. Hij kan deze sanering echter ook zelf uitvoeren mits naleving van de maatregelen die krachtens artikel 40/1 van deze ordonnantie getroffen werden en het verkrijgen van een milieuvergunning die de voorwaarden voor deze autonome sanering vastlegt."

In de algemene voorwaarden van Vivaqua lezen we wat volgt: "De bronbemaling mag worden geloosd in het rioolnet met dien verstande dat het water dat erin wordt geloosd niet het karakter heeft van afvalwater en dat degene die het loost een prijs per m³ moet betalen, waarvan het bedrag wordt gepubliceerd op de website van VIVAQUA."

In zijn advies betreffende het voorstel van algemene voorwaarden van Vivaqua¹ vestigde BRUGEL al de aandacht op wat volgt:

- BRUGEL ziet niet op basis van welk objectief criterium een dergelijk verschil in behandeling tussen 1/ permanente zelfproducenten die het niet-huishoudelijke (of huishoudelijke) tarief bedoeld in artikel 99 (of 98) van de algemene voorwaarden (artikel 107, punt 4) aangerekend krijgen, en waarvan het tarief door BRUGEL wordt goedgekeurd, en 2/ tijdelijke zelfproducenten die een vergoeding² (en geen tarief) zouden aangerekend krijgen die niet aan de goedkeuring van BRUGEL onderworpen is, zou kunnen worden gerechtvaardigd;
- De door VIVAQUA aan deze zelfproducenten geleverde dienst is geen activiteit die als verwant kan worden beschouwd in de zin van de tariefmethodologie, aangezien zij deel uitmaakt van de openbare dienstverleningstaken van VIVAQUA, zowel wat de riolering als de opslag betreft;

Bijgevolg formuleerde BRUGEL de aanbeveling om "punt 5 van artikel 107 te schrappen, aangezien alle zelfproducenten op dezelfde wijze moeten bijdragen aan de openbare saneringsdienst, tenzij de KOW in dit opzicht wordt gewijzigd, wat zou betekenen dat het tarief dat aan dit verschil in behandeling is gekoppeld, noodzakelijkerwijs door BRUGEL zou moeten worden goedgekeurd".

Zoals hierboven echter is aangetoond, heeft Vivaqua dit artikel niet geschrapt. Bijgevolg onderstreepte BRUGEL in zijn advies inzake goedkeuring van de algemene voorwaarden van Vivaqua³, de nood om artikel 107 opnieuw te beoordelen vanaf de volgende herziening, zonder daarom deze versie van de algemene voorwaarden af te wijzen.

De invoering van stap 7.6.1 "Een financieel mechanisme instellen om de terugwinning van water uit bemalingen aan te moedigen (zoals een specifieke 'saneringsbijdrage')" in het VBP is dus de gelegenheid voor de politieke overheid om het wetgevend kader te verduidelijken en daarbij de status van deze activiteit te bepalen evenals de verplichtingen die eruit voortvloeien voor de verschillende partijen. BRUGEL zal de ontwikkeling van deze maatregel aandachtig volgen in het kader van zijn opdracht van goedkeuring van de algemene voorwaarden en van toezicht op het watertarief.

M7.7 Het hergebruik van water uit de '2de kringloop' ('reuse') reglementeren en ontwikkelen

De productie en de levering van water van het tweede circuit vertegenwoordigen een rechtstreekse gereguleerde activiteit⁴. De tarieven voor deze activiteit moeten worden gevalideerd door BRUGEL. Daarom wordt aan Hydria gevraagd om de kosten te onderscheiden per project.

¹ <https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2021/nl/Advies-331-algemene-voorwaarden-Vivaqua.pdf>

² Destijds voorzag het voorstel van algemene voorwaarden van Vivaqua in een vergoeding. Hetzelfde argument is van toepassing op een tarief dat niet door BRUGEL moet worden goedgekeurd.

³ <https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2021/nl/BESLISSING-178-AANVAARDING-VOORSTEL-ALGEMENE-VOORWAARDEN-TECHNISHE-VOORSCHRIFTEN-VIVAQUA.pdf>

⁴ <https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2022/nl/RVB-20220621-BESLISSING-202-REUSE%20TARIEF-NL.PDF.pdf>

4 Conclusies

Algemeen heeft BRUGEL geprobeerd bij te dragen tot de verbetering van het programma met maatregelen van het nieuwe WBP, inzonderheid wat betreft de planning en de inhoud van de stappen. BRUGEL steunt de oprichting van thematische werkgroepen met LB en de operatoren om de maatregelen van het WBP vooruit te helpen in overeenstemming met het regelgevingskader (met name de tarieven).

BRUGEL heeft echter ook de aandacht gevestigd op 3 maatregelen die zouden moeten worden gewijzigd om ze in overeenstemming te brengen met de opdrachten van BRUGEL in de watersector:

Maatregel 4.4 - Het is niet de taak van BRUGEL om erop toe te zien dat de tarieven maatschappelijk betaalbaar zijn. Dit behoort tot de bevoegdheid van de regering en zij voorziet daarvoor, zoals momenteel het geval is, in sociale maatregelen. Bijgevolg zouden de benamingen van de maatregel en van de 1ste stap moeten worden aangepast. Voorts wordt BRUGEL nu betrokken bij de controle van het niveau van kwaliteit van dienstverlening, maar er is geen maatregel die voorziet in de aanpassing van de KOW om deze rol inzake het niveau van dienstverlening te formaliseren.

Maatregel 4.5 - BRUGEL vraagt aan de regering om de verwachtingen betreffende de adviesrol van BRUGEL met betrekking tot de sociale maatregelen in het BHG nader te omschrijven. Dit moet het voor BRUGEL mogelijk maken zijn werkplan aan te passen en daar al dan niet de passende middelen aan toe te wijzen.

Maatregel 4.6 - BRUGEL vraagt aan de regering om haar verwachtingen betreffende de rol van BRUGEL als piloot van deze maatregel nader te omschrijven. Na ontvangst van de oriëntering van de regering vraagt BRUGEL om te voorzien in een bespreking met LB over de aanpassing van de stappen die momenteel in het WBP zijn opgenomen, alvorens dit plan wordt aangenomen. Bovendien, gelet op het belang van de toevertrouwde opdracht, zou het juridisch gezien stabiel zijn om deze opdracht op te nemen in een besluit van de regering of in de KOW.

Zoals voor het advies 2022 houdt BRUGEL zich ter beschikking van de regering en van Leefmilieu Brussel om de opmerkingen verder toe te lichten.

* *

*